Відсканована для Hurtom.com в 19.09.2011

МИ ЛЮБИМО ЧИТАТИ

Барвінок

Журнал школярів України

3 БЕРЕЗЕНЬ 2005

ЦЕ ТВОЯ УКРАЇНА. Третя мандрівка в Київську Русь

Познайомся із... собою

ТЕСТ ***Який у тебе характер? Визнач сам той, що найбільше схожий на твій.***

ПЕРШИЙ ТИП. Ти не любиш ходити з галасливими компаніями, тобі більше до вподоби тиша, прогулянки на самоті. Спілкуватися з друзями любиш удома, а не на вулиці. Через це дехто вважає тебе нудним.

ДРУГИЙ ТИП. Ти легко сходишся з ровесниками, умієш підтримувати розмову. Але твій настрій часто змінюється — від сумного до надто веселого.

ТРЕТІЙ ТИП. Твої друзі й однокласники вважають, що без тебе в їхньому гурті сумно. Маєш почуття гумору, вмієш звеселяти інших, тебе вважають крутим.

Визначив? А тепер перевір свій вибір ще й тестом.

1 *Чи любиш ти страви з гострими приправами?*

ТАК — 8 НІ — 2

2 *Чи добре ти почуваєшся в компанії?*

ТАК — 2 НІ — 1

3 *Чи буває так, що тобі від радощів хочеться стрибати до неба?*

ТАК — 4 НІ — 2

4 *Чи вмієш ти розважати гостей на своїх іменинах?*

ТАК — 3 НІ — 2

5 *У тебе часто болить голова?*

ТАК — 1 НІ — 2

6 *Чи забуваєш ти іноді почистити зуби?*

ТАК — 4 НІ — 1

7 *У тебе завжди одна й та сама зачіска?*

ТАК — 3 НІ — 1

8 *Чи любиш ти розгадувати кросворди?*

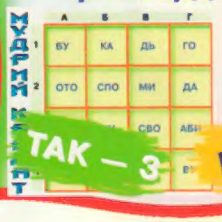

ТАК — 3 НІ — 4

9 *Ти робиш зарядку?*

ТАК — 3 НІ — 1

10 *Чи часто ти сумуєш без причини?*

ТАК — 1 НІ — 4

11 *Коли виконуєш домашнє завдання чи щось майструєш, тобі потрібна тиша?*

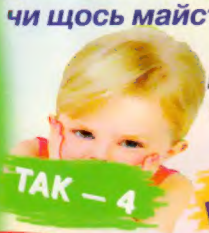

ТАК — 4 НІ — 1

А тепер підрахуй очки. Якщо набрав менше 20, твій характер схожий на перший тип, 21—25 — на другий, більше 25 — на третій.

Головний редактор..... ..Василь ВОРОНОВИЧ
Відповідальний секретар.....Людмила КОЗІЙ
Редактор відділу літератури.....Світлана ПРУДНИК
Художній редактор..... Олександр БАСС
Літературний редактор.....Любов ВОРОНОВИЧ
Комп'ютерна верстка.....Єлизавета РУДЕНКО

Журнал удостоєний Почесної Грамоти Президії Верховної Ради УРСР — 1978 р., Почесної Грамоти Кабінету Міністрів України — 2003 р.

© «Барвінок», 2005. Передплатний індекс 74022.
Засновник і видавець: трудовий колектив редакції.
КВ № 5689, 12.12. 2001 р.
Адреса: 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 38—44,
тел.: 211-04-55. E-mail: barvinok@kievweb.com.ua
НОВИЙ ДРУК м. Київ, вул. Магнітогорська, 1.
Тираж 36740 прим., передплатний — 34409 прим.
Ціна за передплатою за Каталогом ДП "Преса", вроздріб — договірна.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
На обкладинці малюнок Т. КОСТЕЦЬКОЇ
ISSN 0132-5930

"Барвінок" № 3 (883) 2005 р. — всеукраїнський журнал для дітей молодшого і середнього шкільного віку. Заснований у 1928 році

Для тих, хто хоче знати і вміти більше, бути винахідливим, стати лідером, пропонує:

- письменницький хліб.....стор. 4—5;
- Соню-Сонечко.....стор. 6—8;
- витівки привида .....стор. 10;
- вузлики про пам'ять.....стор. 11;
- вправи для боягузів.....стор. 19;
- колекцію голів.....стор. 20;
- мудрий квадрат.....стор. 26;
- музей бананів.....стор. 28

і багато, багато іншого для розумних, мрійливих, допитливих і кмітливих.

Для "Барвінку" і для тебе придумували, мудрували, писали:

Український народ та інші народи. Стародавні мудреці, вчені, князі Володимир Великий, Ярослав Мудрий. Винахідники, письменники, журналісти, художники, Інтернет, "Укрпошта", Федерація футболу України, Андрій Шевченко. Міністерство охорони загадок, Гіпноз Забувайло, суперагент Кварк.

Про все

ПІДКАЖИ, ЛУСОЧКО...

"Як дізнатися, скільки років рибі?

Сергій ІВАНЧУК, Запорізька обл."

Скільки років коропу, можна дізнатися за кільцями на його лусочках. Вони ростуть усе життя. Влітку короп багато їсть і швидко росте. Лусочка збільшується на широке кільце. Холодної пори риба майже не росте — тож і кільця на лусочках з'являються вузькі. Широкі (літні) та вузькі (зимові) кільця на лусочці й підкажуть, скільки років коропу. До речі, прісноводний короп, осетер можуть прожити від 50 і аж до 100, вугор — понад 90, синій кит — понад 50 років.

БІГОВИСЬКО В ЗАМКУ

"Чому коридор називається коридором?

Сашко ЛІСОВЕНКО, Полтавська обл."

Чому шкільним коридором так хочеться побігати? Відповідь на запитання ховається в глибині віків. Виявляється, це слово походить від латинсько-

на Землі та інших планетах

го слова "біговисько". У давні часи коридорами називали вузькі галереї у замках і укріпленнях. Ними воїни перебігали від однієї вежі до іншої, відбиваючи атаки нападників. Однак треба пам'ятати, що не кожного вчителя, коли він робитиме зауваження бігунам у шкільному коридорі, задовольнить таке пояснення.

відтінків кольорів, художник — до 3 000. Атласи кольорів містять їх майже 10 мільйонів.

"Чому Місяць "худне" і перетворюється на серпик?
Олена ГУЛА,
Черкаська обл."

НЕ "ХУДНЕ", А "ХОВАЄТЬСЯ"

Місяць — єдиний супутник Землі. Через певні періоди часу він перетворюється на серпик. Але не тому, що "худне". Місяць обертається навколо нашої планети і світить відбитим світлом Сонця. Молодий (щербатий) місяць — це коли ми бачимо лише частину його освітленого Сонцем диска. Повний місяць (місяць уповні) — коли видно весь його диск.

"Скільки є кольорів?
Олеся КОВАЛЕНКО,
Сумська обл."

АЖ 10 МІЛЬЙОНІВ!

Біле світло складається з семи кольорів — тих самих, що у веселці: червоного, жовтогарячого, жовтого, зеленого, голубого, синього і фіолетового. При їх змішуванні утворюються різні відтінки. Звичайна людина розрізняє до 150

Дмитро ПАВЛИЧКО

ВЕСНА

До мого вікна
Підійшла весна.
Розтопилася на шибці
Квітка льодяна.
Крізь прозоре скло
Сонечко зайшло
І поклало теплу руку
На моє чоло.
Видалось мені,
Що лежу я в сні,
Що співає мені мати
Золоті пісні.
Що мене торка
Ніжна і легка,
Наче те весняне сонце,
Мамина рука.

УВАГА!

НЕ ЗАБУДЬ НАГАДАТИ!

Якщо тобі, барвінчатко, мама з татом, бабуся з дідусем передплатили "Барвінок" на три місяці чи півроку, нагадай їм, щоб продовжили передплату до кінця року. А ще підкажи, що зробити це треба негайно — так зекономите трохи грошей. У другому півріччі журнал стане дорожчим. Сьогодні ж його можна передплатити ще за старою ціною.

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

СТАНЬ ПИСЬМЕННИКОМ!

Барвінчатко!

Не забув, що на весняних канікулах на тебе чекає тиждень дитячої книги? У ці дні комусь із вас пощастить зустрітися зі справжніми чарівниками слова — письменниками. Та навіть коли не матимеш змоги їх побачити, у твоїй школі, в бібліотеці неодмінно відбудеться розмова про одне з найдивніших на світі див — книгу.

А не хочеться самому скуштувати письменницького хліба — написати книжку? Ну, не книжку, а книжечку. Якщо так, то не барись, дай роботу своїй фан-

тазії, твори казку, вірш, оповідання, легенду про пригоди Барвінка. Роздивись малюнок унизу. Можеш взяти на допомогу когось із улюблених героїв і разом із Барвінком перенестись у казку, твір захищати добро.

Дозволяється "вплутувати" Барвінка у найнеймовірніші історії — опинитися з ним у минулому чи майбутньому, у космосі чи погойдатися на веселці. Напиши так, щоб було цікаво не тільки тобі. Може, відкриєш у собі письменницький талант. І тоді твій твір буде надруковано в журналі, й ти отримаєш свій перший у житті літературний гонорар.

Чекаємо творів до 15 травня у конверті з позначкою "Літературний конкурс ***"Пригоди Барвінка"***.

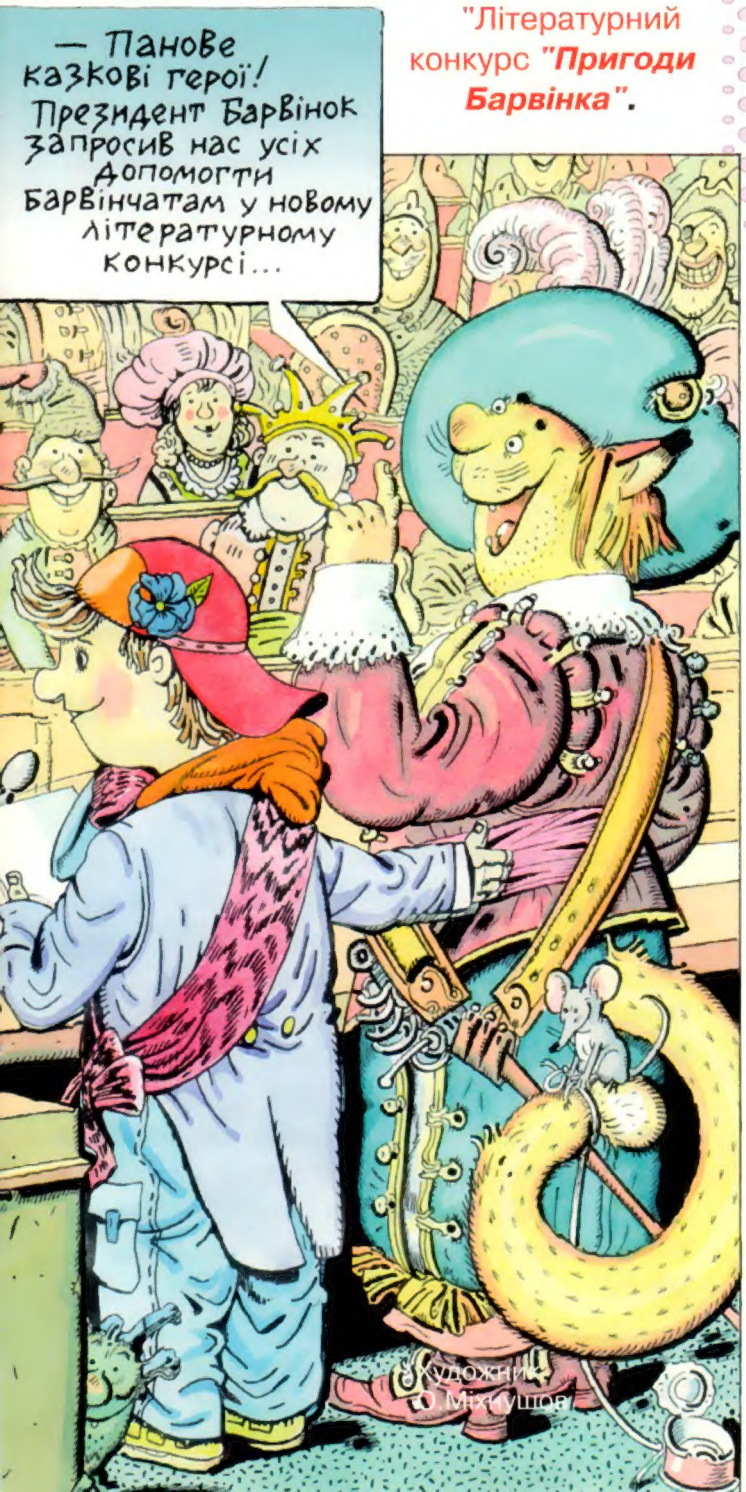

Барвінковий привіт тобі, читачу!

Народна мудрість каже: "Сон на зиму відклади, а діло в квітні зроби". До кінця навчального року залишилося всього два місяці: сонячно-велосипедно-непосидючих — вони так і кличуть на вулицю. Однак не забувай, друже, що ти — барвінчатко. А в Барвінковій республіці несумлінних громадян немає. Тож знаходь час і для діла, і для втіхи. А квітень-переплітень проситься до нас у гості зі святами: 7 — Благовіщення (Бог у цей день благословляє всі рослини); 24 — Вербна неділя (дітей злегка б'ють освяченими галузками верби, щоб були слухняними й чемними: "Не я б'ю — верба б'є, недалечко красне яєчко! За тиждень уже Великдень").

У квітні виповнюється 60 років, як наш журнал прибрав назву "Барвінок" — читай про це в наступному номері.

Є у квітні сумний для всіх українців день — 26 квітня 1986 року сталася катастрофа на Чорнобильській атомній станції.

ТИ І КНИЖКА

МІНІ-АНКЕТА

Барвінчатко! Ми хочемо ближче познайомитися з тобою. Будь ласка, надішли до редакції відповіді на запитання:

1. Яка твоя улюблена книжка? _____
2. Скільки книжок у твоїй власній бібліотеці? _____
3. Де ти береш книги для читання? _____
4. Яку, хто і коли купив тобі останню книгу? _____
5. У якому класі вчишся? _____

Щоб не псувати журнал, відповіді пиши на окремому аркуші паперу. Не забудь зазначити на ньому свої ім'я, прізвище, адресу.

Всеволод НЕСТАЙКО

Нові незвичайні пригоди у лісовій школі*

(Пригода, розказана зайчиком Косею Вуханем)

Казка

Мій друг їжачок Колько Колючка дуже любить, щоб його хвалили. І я, звісно, люблю. А хто не любить? Тож увесь час він придумує щось таке, щоб прославитися.

Але одного дня він раптом каже:

— Ти, Косю, мені не друг.

— Тю, як це? Жартуєш?! — здивувався я.

— Не жартую, це чистісінька правда! Бо ти весь час лізеш наперед, а мене відштовхуєш.

— Та що ти таке верзеш? Куди я лізу? Хто тебе відштовхує?

— Ти! Ти! Ти! Всі тільки й кажуть: "Це зробили Кося Вухань і Колько Колючка". Ніхто не каже: "Це зробили Колько Колючка і Кося Вухань". Ніхто!

— А до чого тут я? Це ж не я, а вони кажуть. Хіба я винен?

— Винен! Вони так кажуть тому, що ти свої довгі вуха завжди нашорошуєш, щоб здаватися вищим за мене!

— Та яка муха тебе сьогодні вкусила?

— Ображаєш?! От за "муху" я вкушу тебе за вухо! — і Колько справді підскочив і вкусив мене за вухо. А зубки в нього гострі. Так заболіло, що я аж зойкнув, а він швиденько задріботів у кущі. Це було у неділю вранці. Додому на обід Колько не прийшов — я бачив, ми ж сусіди. Я почав хвилюватися. Хоч він мене і образив, і вкусив, але ж Колько мій друг. Куди ж він подівся? Пішов я на нашу галявину, сів на пеньок, де ми з ним часто сиділи. І так мені сумно стало, що не втримався я і заплакав...

Раптом до мене підлетів і сів на пеньок червонясто-жовтуватий з чорними цяточками жучок — сонечко. І просто на моїх очах перетворився на маленьку дівчинку з жовтим волоссячком, великими блакитними очима, у червонясто-жовтуватому з чорними цяточками платтячку. Вона запитала тоненьким голосочком:

— Чого ти плачеш, зайчику?

— Хто ти?! — здивувався я.

— Я чарівна Соня-Сонечко, сонця донечка!

— А чого я тебе ніколи не бачив?

— Бо літала я у небі, не було в мені потреби. Коли бачу — зайчик плаче! От я прилетіла й біля тебе сіла. То чого сумуєш ти? Чим тобі допомогти?

— Друг мій, — зітхнув я, — їжачок Колько Колючка, не знаю, яка муха його вкусила, посварився зі мною і кудись зник.

— Не хвилюйся, я всюди літаю, все згори помічаю. Полечу — їжачка пошукаю...

Дівчинка знову обернулася на жучка-сонечко, знялася й полетіла. Сиджу я, чекаю. Аж бачу нарешті — летить жучок-сонечко, сів на пеньок і знову перетворився на дівчинку.

— Знайшла я твого їжачка! — каже. — Ти мав рацію, вкусила його дивна чорна муха з непрозорими крильцями. Прямо в ніс. Це мені моя знайома бджілка Медунька сказала. Вона сама бачила. І тепер стоїть твій друг над урвищем у Синіх Скелястих горах біля чорної скелі і щось майструє з ялинових гілочок. Не подобається це мені. Поспішаймо! Я полечу, а ти біжи за мною!

* Продовження. Початок у № 12, 2004 р., № 1—2, 2005 р.

Соня-Сонечко знову перетворилася на жучка, знялася й полетіла. А я побіг за нею. Біг, біг і нарешті прибіг до чорної скелі у Синіх Скелястих горах. Дивлюся — стоїть Колько Колючка над урвищем і щось майструє з ялинових гілочок. Побачив мене, набурмосився:

— О! А тобі чого тут треба? Ми ж посварилися!

— Що ти робиш? — питаю стурбовано. — Що ти надумав?

— Крила роблю! Хочу стати першим у світі літаючим їжачком, щоб усі казали: "Он летить Колько Колючка — перший у світі літаючий їжачок". А про тебе ніхто й словом не обмовиться!

— Скажуть не так, скажуть от що: "Полетів на ялинових крилах нерозумний їжачок і розбився!"

— Не розіб'юся я! Літають же летючі миші і не падають, не розбиваються.

— Бо їм природа крила дала, а їжакам — ні.

— Людям теж природа крил не дала, а вони літають. Навіть у космос.

— Так людям Бог розум дав!

— Ти хочеш сказати, що я дурненький? Дивись, бо вкушу тебе за друге вухо!

Але вкусити мене Колько не встиг. Чорна скеля розступилася, і з неї виповзла дивна здоровенна муха з шістьма кінцівками, з великою головою, на якій була золота корона, у плащі, що нагадував мушині крила. На плечах у неї, наче еполети, сиділи дві чорні мухи з чорними непрозорими крильцями.

— Це воля моя — наказав Колькові я! — почувся дзизкучий голос. — Я — чарівник Дзззик, мушиний цар і керівник! Кого вкусить моя муха, той мене в усьому слуха! Що робити накажу, те й робитимете! Усіх звірів я казкових підкорятиму! Над усім Казковим Лісом пануватиму!

Я безпорадно озирнувся, шукаючи очима Соню-Сонечко. А вона десь зникла. Дзззик пильно глянув на мене своїми банькатими очима:

— А ти хто?!

— Я зайчик Кося Вухань, — пролепетав я. — Прийшов рятувати свого друга їжачка Колька Колючку... Він же зараз упаде в прірву і розіб'ється.

— Правильно! І весь Казковий Ліс про це знатиме й мене боятиметься, мені підкорятиметься!

— Не треба! Не треба! — закричав я.

— Не люблю, коли мені перечать! Ану, їжаче, вколи його добряче голками у бочок!

Колько слухняно підскочив до мене і вколов у бочок.

— Що ти робиш?! — закричав я. — Я тебе рятую, а ти...

— Набрид мені цей довговухий! — розсердився Дзззик. — Ану скинь його у прірву, їжаче!

Ще мить — і я полетів би у прірву... Та раптом бачу — летить Соня-Сонечко, а за нею величезний бджолиний рій. Бджоли накинулися на Дзззика і обліпили його з ніг до голови. Він верескнув, кинувся тікати, а рій — за ним. Соня-Сонечко сіла на краю урвища і з жучка перетворилась на маленьку дівчинку.

— Ой, хто це?! — здивовано скрикнув Колько.

— А це, — кажу, — чарівна Соня-Сонечко, сонця донечка! Це вона бджолиний рій привела, який прогнав мушиного царя Дзззика.

— Ну, не зовсім я, — усміхнулася Соня-Сонечко. — Я розповіла про нього бджілці Медуньці, а вже вона привела рій. А ще Медунька дала мені краплину чарівного медку, щоб я ним помазала носик Колька Колючки, куди його вкусила чорна муха.

І Соня-Сонечко побігла до Колька й помазала йому медком носика.

— Тепер, — сказала вона, — все буде гаразд. Ти, Колько, знову станеш таким, як був раніше.

І враз Колько закліпав очима і... заплакав.

— Ти чого? — спитав я.

— До сліз соромно, що так поводився, — схлипнув Колько. — Вибач!

— Та то ж не ти винен, а муха, яка тебе вкусила! — сказав я.

Соня-Сонечко обернулася на червоняcто-жовтуватого жучка з чорними цяточками, знялася й полетіла, а ми з Кольком, обнявшись, подалася додому. Хоч і поколов він мене своїми колючками, та я нізащо не проміняю Колька на когось гладенького і м'якенького...

(Далі буде)

Художник
Н. КОХАЛЬ

Клуб Юних Філателістів

Поштарочка і видавництво "Марка України" запрошують членів клубу юних філателістів (КЮФ) до унікального куточка лісостепу України на Львівщині. Пагорби тут посічені глибокими розгалуженими ярами, які місцеві жителі називають "дебрами". А якби ті пагорби і сховані в них скельні брили вміли говорити, то розповіли б про льодовиковий період, свідками якого вони були. Ось сюди, до Яворівського природного парку, і переносять нас марки.

ЯВОРІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК

У соснових борах, вологих грабових дібровах, вільхових та букових лісах зустрінемо "мешканців" Червоної книги України: метелика сатурнію малу, квітку зозулині черевички, пташку рибалочку. Якщо хочеш мати їхні зображення, придбай блок марок "Яворівський національний природний парк", випущений видавництвом "Марка України". Переконатися, що марки справжні, а не підробка, допоможуть ультрафіолетові промені — на марках світяться поверхня води, квіти, біле пір'я, частина метелика.

А тепер — додому. Поштарочка має для вас цікаву пропозицію. Якщо хочете відправити комусь, хто живе у вашому місті чи селищі, листа, посилку або бандероль, скористайтеся ще однією послугою "Укрпошти" — кур'єрською поштою. Або запізно згадали про чийсь день народження і не можете піти в гості — скористайтеся бліц-поштою. Ваш подарунок візьмуть і вручать іменинникові протягом чотирьох годин. Якщо ж своє поштове відправлення ви встигнете відіслати з відділення зв'язку до 13-ої години, то з вашою проблемою впорається експрес-пошта — доставить подарунок цього ж дня. Кур'єрська пошта може також бути вручена і в будь-який зазначений відправником день. Тому краще подбайте заздалегідь про іменинника.

Наш КЮФ віднині називатиметься ***"Марочки від Поштарочки"***. Таку назву придумали Владислав КУРАВСЬКИЙ із Черкаської та Ганна ОСТАПЕНКО з Чернігівської областей — вони одержать призи від Поштарочки. Призи також отримають Сергій МІРЧУК і Богдан ШУМИЛО з Вінницької, Олеся ГОРДІЙЧУК із Чернівецької, Людмила ДЕНИСЕНКО з Полтавської, Анастасія ДАВИДЮК із Житомирської, Олександр КОПОТІЙ із Кіровоградської, Катерина САС із Черкаської областей, Олеся СПОДАР зі Львова.

Подарунки від "Укрпошти" отримають ті з вас, барвінчата, хто назве рослини, зображені на сучасних українських марках.

Леся МОВЧУН

НЕ ДАВАЙТЕ ПРИВИДАМ ПРИВОДІВ!

Як повідомляють наші кореспонденти, віднедавна Макар Макарончик почав присікуватись до лаборанта Порфирія. То, бачте, книжки розкидані, то на робочому місці розсипані сирні крихти. А одного разу добродій Макарончик напустився на Порфирія через його довгий хвіст, який чомусь завжди опинявся на дорозі у професора.

— Не чіпляйтесь до мене! — огризався Порфирій. — А то, їй-богу, переїду з горища в підвал, і самі проводьте експерименти!

— А ти не давай привидів! — суворо гримнув на лаборанта Макар Макарович.

До вечора професор і лаборант не розмовляли. А коли стемніло, Макар Макарович простяг руку до вимикача...

— Не треба... — хтось тихо шепнув у нього за спиною і поклав білу м'яку долоню йому на плече.

— Привид! — заволав професор.

— Атож... А якби ти знав різницю між привидом і приводом, я б не з'явився. До речі, Порфирій теж доклав своїх лап до цього. Казав: "Ми являємось видатними ученими"? Писав: "Причиною наших помилок являється погане харчування"? І казав, і писав! І не здогадувався, що в цих реченнях можна обійтися без того загадкового, хто являється. Бо являтися маю право тільки я!

Загадково засміявшись, привид почав літати по горищу і перевертати все догори дриґом.

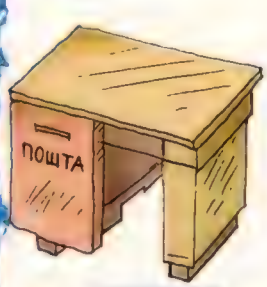

скринька письмового столу

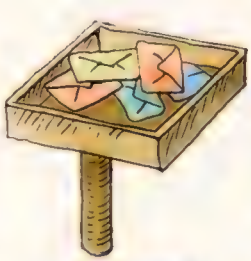

поштовий ящик

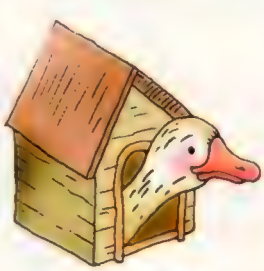

домашня качка

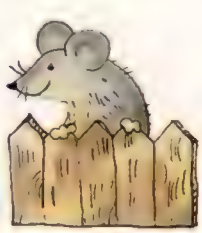

свійська миша

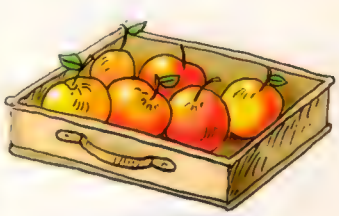

шухляда з яблуками

Барвінчата! Аби припинити це неподобство, просимо вас прийти на допомогу професорові Макарончику і його лаборантові. По-перше, поясніть різницю між словами "привід" і "привид". По-друге, як у згаданих реченнях оминути зайве слово "являтися"? І, нарешті, що, кого і куди треба переставити в лабораторії? За найкращу відповідь хтось із вас отримає книгу з бібліотечки пацюка Порфирія.

Найкраще зорієнтувався в горах і нагороджується книгою Микола ГАВРИЛЮК із Волинської області.

ПРАВИЛЬНІ ВІДПОВІДІ ("Барвінок" № 2)

Численний, винятковий, Великдень, священик, освічений, чеський, щасливий, дводенний, сяючий. Не постраждало слово "масштаб".

Художник Т. КОСТЕЦЬКА

Енциклопедія Язикатої Хвеськи

Продовжуємо упорядковувати нашу прикольну енциклопедію. За три роки зібрали тисячі запитань. Відповіді на них уже склали грубезний том. Та більшість запитань ще чекають від вас, барвінчата, прикольних відповідей. До речі, автори найоригінальніших із них отримають невдовзі від мене призи. А тепер читаймо нові сторінки нашої прикольної енциклопедії.

Чому крокодил зелений?

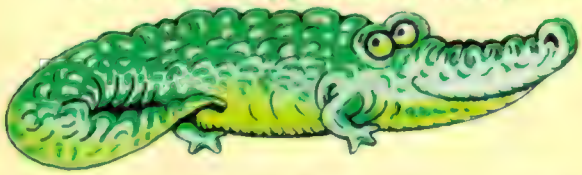

Колись крокодили були рожевими, чистенькими і гарненькими. Та вони були ледачими, не любили вмиватися. Цілими днями лежали в болоті, забруднилися і стали зеленими.

Тетяна ХРИПКО, Харківська обл.

Чому влітку жарко, а взимку холодно?

Улітку багато квітів. Сонечко низько нахиляється, щоб понюхати їх. Тому й жарко. А взимку квітів немає, сонечко десь гуляє, до землі не нахиляється. І нам холодно.

Тетяна ІСТОМІНА, Миколаївська обл.

Чому час іде вперед, а не назад?

Час не йде назад тому, що не все в минулому йому подобається. Ось він і поспішає дізнатися, що там попереду. Колись час добіжить до такої межі, за якою все буде лише гарне, всім буде добре, зло зникне. Тоді він, може, і спиниться. Та назад не поверне ніколи.

Маркіян СПІЛЬНИК, м. Львів

А хто знає відповіді на такі запитання:

ЧОМУ ВИШНІ КРУГЛІ?

Олеся САЧЕНКО, Чернігівська обл.

ЧОМУ ВЕДМЕДІ ЛЮБЛЯТЬ МЕД?

Оксана БАХУРИНСЬКА, Житомирська обл.

Художник О. МАМАЄВА

Кілька вузликів ~~на~~ про пам'ять

Помізкуй гарненько, через що мало не щодня маєш безліч прикрощів. Правильно, через твою забудькуватість. Пригадай, як старанно вивчений вірш миттю вивітрився з пам'яті на уроці, чомусь "переплуталася" табличка множення... А забутий учора щоденник, завдання на весняні канікули! Всі сердяться, гримають на тебе...

Та не впадай у відчай, з твоєю пам'яттю все гаразд. Просто ти ростеш, і вона також "росте" разом з тобою. А ще пам'ять треба самому розвивати, тренувати. Як саме? "Барвінок" знає чимало секретів цього, тож зможе тобі допомогти.

Люди мають різну пам'ять: моторну, слухову, зорову. Кожен, звісно, володіє всіма цими типами пам'яті. Але певною мірою. Постарайся визначити особливості своєї пам'яті. Адже ти відчуваєш, як тобі легше запам'ятовувати.

Наприклад, тобі порадять розвивати зорову пам'ять. Для цього існують дуже прості вправи, ігри. Попроси домашніх або твоїх друзів зібратися в одній кімнаті. Хтось із вас пропонує решті запам'ятати, як він одягнений. Потім виходить до іншої кімнати і щось змінює в одязі (наприклад, розстібає або застібає ґудзик). Решта має це помітити.

Можна тренуватися ще й так. Роздивись протягом 20—30 секунд запропонований нижче малюнок. Запам'ятай, у що вдягнені Петрик, Дмитрик і Сашко. Затим мерщій на стор. 28.

Ліна КОСТЕНКО

А Я СЛОНА
ПРИВІТ ПЕРЕДА

ВЕРБОВІ СЕРЕЖКИ

Біля яру, біля стежки
Одягла верба сережки.
Головою хилитала,
Потихесеньку питала:
— Де ота біленька хатка,
Що гарнесенькі дівчатка?
Хай би вибігли до стежки.
Подарую їм сережки.

БЕРІЗКИ ПО КОЛІНА У ВОДІ

Переярками та узліссями,
по розлитій з весни воді,
гуси плавають між берізками,
білі-білі, як лебеді.
Ані шелесту, ані бризочки,
ні далекого шуму коліс.
Лиш гусей лебедина низочка
Огинає струни беріз.

ПЕРЕКИНУТА ШПАКІВНЯ

Плаче шпак уранці після зливи,
Де шумлять на греблі явори,
Що шпаківню вітер чорногривий
Перекинув денцем догори.

Борсаються бідні шпаченята,
Як його зарадити біді?
Кліпають із пітьми оченятами:
— Випадемо, татку, що тоді?

Ще якби їм день чи півторадні,
Ще якби їм днів хоча б із п'ять!
Бо вони ще ж зовсім безпорадні, —
Падаючи, ще не полетять.

Як же, хлопці, хатку ви прибили,
Що її порушили вітри?!
Плаче шпак уранці після зливи,
Де шумлять на греблі явори...

ГОРОБЕЦЬ ІЗ БІЛОЮ БОРОДОЮ

Розбігайтесь, людоньки, хто кудою!
Горобець із білою бородою!

Що за диво дивнеє? На віку
Вперше бачу бороду отаку.

Може, він старійшина чи мудрець?
Може, він заслужений горобець?

Ні, несе у дзьобику він пір'їнку.
Пригодиться діточкам на перинку.

СОЛОВЕЙКО ЗАСТУДИВСЯ

Дощик, дощик, ти вже злива!
Плаче груша, плаче слива.

Ти періщить заходився,
Соловейко застудився.
А тепер лежить під пледом,
п'є гарячий чай із медом.

ЛІС НА СВІТАНКУ

Ростуть опеньки у тумані
серед сосонок і беріз.
В жабо й атласному кафтані
стоїть грибочок, як маркіз.
І сіє дощ дрібнесенький.
Оце уже грибнесенький!

ВЕЛИКІ ХМАРИ ХОЛОДОМ НАГУСЛИ...

Великі хмари холодом нагусли.
Червоне листя падає в гаю.
Летять у вирій дуже дикі гуси,
А я слонам привіт передаю.

Художниця Ю. ПРАВДОХНА

Продовжуємо створювати абетку українських народних загадок. Сьогодні маєш загадки, відгадки на які починаються літерою Т. Біля відгадок, розміщених унизу, запиши відповідні номери. Потім відповіді з указаними номерами загадок перепиши на окремий аркуш паперу (не псуй журнал — матимеш власну абетку загадок) і надішли до редакції. Кращі роботи отримають нагороди від Міністерства охорони загадок.

Абетка
УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ЗАГАДОК

1. Сиві гуси усе поле вслали.
2. П'ятдесят два орли,
   а тільки одне яйце знесли.
3. Що то за кінь:
   землю оре, а сіна не їсть.
4. Скрізь я буваю;
   починають говорить — я втікаю.
5. Дерево та дріт кричать на весь світ.
6. По соломі ходить, а не шелестить.
7. Що без ноженят їсть?
8. Сім братів віком рівні,
   імена різні.

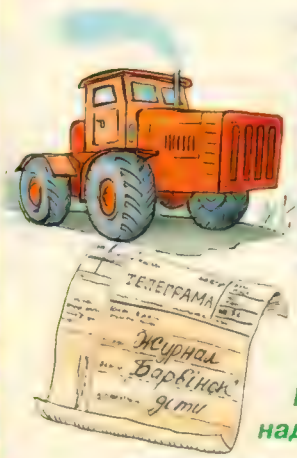

Тварина
Телеграф
Тиждень, дні тижня
Тижні, рік
Тиша
Тінь
Трактор
Туман

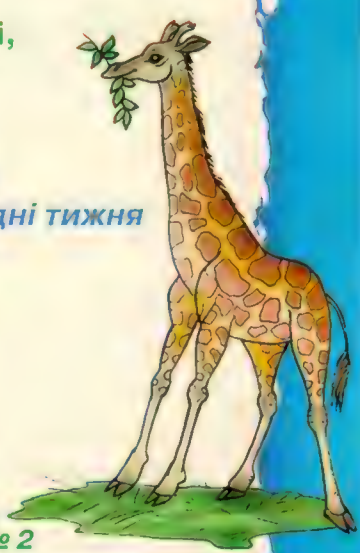

ВІДПОВІДІ НА ЗАГАДКИ, надруковані у № 2

Скрипка 6
Слива 1
Сніг 4
Сніп 7
Сокира 8
Сонце і місяць 3
Соняшник 2
Стежка 5

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗАГАДОК

ЯКУ МУЗИКУ СЛУХАЄШ ТИ?

Японський учений Ямото Масара провів незвичайні дослідження. Посуд із водою, яку заморожували, він ставив між динаміками, з яких линула музика. Після мелодій Моцарта на кризі утворювалися сніжинки. Після важкого року лід нагадував рвані осколки. Після молитви був помережаний красивими візерунками. Тобто від звуків залежало, який лід утворюється. А тепер згадай, що людський організм на вісімдесят відсотків складається з води. І поміркуй, як впливає на тебе музика, що її мама називає "гепалкою".

УЧИТЕЛЬ МАЄ ЗНАТИ

Учитель має знати, що сучасна техніка відкриває деяким не дуже старанним учням неймовірні можливості для списування. Винахідники наручного годинника-телефона з цифровою камерою не передбачали, що він стане знахідкою для двієчників. Мало того, що його пам'ять зберігає 80 кадрів (стільки шпаргалок може вміститися!), так це диво техніки ще й з'єднує з Інтернетом і дає змогу надсилати і приймати електронну пошту. Тож не за горами час, коли вчитель починатиме контрольну роботу так: "Прошу покласти годинники на стіл!"

УСЕ НАВПАКИ

У Китаї в провінції Ляонин є місцевість, яку називають "Загадкова земля". Тут усе навпаки. Влітку селяни зберігають у землі, як у холодильнику, продукти. Взимку ж вирощують на ній овочі. А все тому, що підґрунтовий шар теплої пори не нагрівається вище 12° морозу, а холодної пори має постійну температуру + 17° С.

ХОЧЕШ – ВІР, А НІ – ТО ПЕРЕВІР...

- Пташка лірохвіст може гавкати, як собака, бекати, як овечка, і бібікати, як машина.
- В Антарктиді є діючі вулкани.
- За часів динозаврів деякі деревоподібні папороті сягали 45 метрів заввишки.
- Дерева вночі сплять.
- У другій половині дня зріст людини зменшується.
- Коала ніколи не п'є воду.

Робота "Гюйгенса" в нашому Роботоленді ми побачимо лише на фото. Він нині знаходиться дуже далеко від Землі — на супутнику Сатурна Титані. Названий на честь голландського астронома Хрістіана Гюйгенса, який у 1655 році відкрив Титан. "Гюйгенс" — 319-кілограмовий робот, космічний зонд. Він летів до Сатурна з космічним кораблем "Кассіні" аж сім років, а потім відокремився і почав спускатися на Титан.

Цей супутник — одне з небагатьох небесних тіл у Сонячній системі, які мають власну атмосферу. Вчені припускають, що вона подібна до тієї, яка була на Землі до появи на ній життя. Робот-першопроходець, увійшовши в атмосферу, фотографував і записував усе, що "бачив" і "чув". Він перший дізнався, що атмосфера тут мандаринового кольору.

Під час спуску робот сфотографував сушу з каналами, які впадають у велике море. А затим він вдало приземлився на Титан — в районі, вкритому тонкою кірочкою, під якою знаходиться схожа на мокрий пісок речовина. Учені вважають, що це суша, яка утворилася зовсім недавно. Поверхня Титана оранжевого кольору. Учені передбачають, що тут згодом може зародитися життя, як колись це сталося на нашій планеті.

"Побачене" й "почуте" робот передавав на корабель "Кассіні", а вже звідти інформація надходила на Землю. Тепер земляни мають 350 знімків загадкового і дуже далекого Титана. Ще кілька років тому про це можна було лише мріяти. Адже до супутника Сатурна 1 мільярд 250 мільйонів кілометрів! Світло проходить цей шлях за 67 хвилин.

Пропрацював "Гюйгенс" замість запланованих трьох аж чотири години. А температура назовні була 180° С. Що з ним тепер? Лежить десь там і чекає, коли прилетять космонавти із Землі й заберуть його до музею. Може, серед них будеш і ти?

Майдан пустунів

Богдана БОЙКО

ПТАШИНА ЛІЧИЛКА

Горобці у хованки гралися,
У сосновому вітті ховалися.
Причаїлися, схожі на шишки,
І сиділи тихіше од мишки.
А шукала їх спритна синичка.
Підлетіла, сяйнула, як свічка.
І подумали всі горобці,
Що від сонця летять промінці.
І на радощах вже не мовчали —
Зацвірінькали-зацвірінчали!
Раз-два-три! Куди не сховаєтесь —
Ви цвірінькнете і відшукаєтесь.

Узвіз кмітливих

Скільки пиріжків можна з'їсти натщесерце?

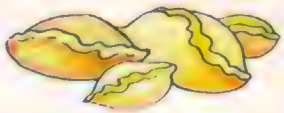

Провулок загадковий

Що в людини не росте?

Вулиця розумників

Як перерахувати п'ять днів тижня, не називаючи їх?

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, надруковані у № 2

Чуб і шапка.
IV.
Вовк, собака, вівця.

Сова і крук

Гагаузька народна казка

Це було в далеку давнину. Тоді сова ще вдень літала, нікого не боялась, а крук був не чорним, як тепер, а білим, з жовтавими крильми.

А що сталося потім — послухайте цю казку до кінця і дізнаєтеся.

Відомо, що сова й тепер досить розумна птаха, а тоді вона була в пташиному світі серед наймудріших...

Одного разу в тих краях пішов теплий-теплий дощ. І йшов доти, доки не позмивав з усіх птахів усі кольори. Від того їхнє пір'я стало білим-білим.

Усі птахи виявилися на один колір. І лебідь білий плаває по воді, і павич білий на подвір'ї ходить, і орел білий десь аж попід хмарами літає. Вже й не пізнають один одного.

Сталася така велика плутанина — лихо та й годі.

Якось зібралося птаство на великій лісовій галявині й вирішило, що кожній родині птахів треба пофарбуватися у певний колір. А головною фарбаркою обрали мудру сову.

Зрозуміло, що пофарбувати усіх птахів за один день неможливо. Тому прилітали до сови по черзі. Кожна птаха вибирала собі кольори, які були їй до вподоби.

Куріпка забагла бути рябенькою. Фазан обрав для себе золоті та червоні кольори. Пелікан став рожевим, а зозуля сивенькою. Груди у снігура — малинові, а у синиці — жовті.

Побачив хвалькуватий та заздрісний крук, якими красивими стали птахи, і, розштовхавши всіх, підступився до сови:

— Ось що, добродійко! Ти маєш пофарбувати мене у найкращі кольори, бо я маю бути найпомітнішим представни-

ком птаства, птахом неперевершеної краси! — Почекай, пане крук, прийде твоя черга, тоді й викладеш свої побажання.

Але крук не вгамовувався. Він заважав сові фарбувати інших пернатих, нахабно домагався, щоб вона пофарбувала його поза чергою. Бо він, бач, поспішає у гості, куди його сьогодні запросили.

Бачить сова, що не відчепиться від настирливого крука, та й каже:

— Добре, сідай.

І почала змішувати фарби: то жовту з червоною, то зелену з синьою. Але круку все не подобається:

— Пофарбуй мене так, щоб усі позаздрили.

Набридло сові морочитися. І посадила вона крука в горщик з чорною фарбою. Тільки його голова залишилась на поверхні, щоб не задихнувся.

— Сиди, пане крук, спокійно, поки я повернуся, — наказала сова й полетіла у своїх справах.

А крук — бульк! — і занурив голову у фарбу.

Сова повернулася, витягла крука з горщика та й каже:

— Тепер ти став помітною птицею, і серед птахів немає схожих на тебе.

Зрадів крук. І полетів у гості, де зібралося багато різного птаства.

Ходить крук поміж них поважний та гордовитий. Але всі птахи лише посміюються з нього.

Тільки вдома, повернувшись з гостей, крук подивився у люстерко й побачив, що він весь чорний-чорнісінький.

Розлютився крук на сову, прилетів до неї та й питає:

— У який колір ти пофарбувала мене, негіднице? Зробила з мене посміховисько...

— Ти ж сам просив, щоб я вибрала тобі незвичайний колір. Тепер ти ні на кого не схожий...

— Ну, стережись, сово! Відтепер ти мій найлютіший ворог! — прокаркав крук і полетів до своєї домівки.

З того часу сова вдень ховається, бо боїться крука, й літає у своїх справах тільки вночі.

А крук залишився чорним аж до наших днів.

Переклав
Степан КЕЛАР

Художник
Ю. ПРАВДОХІНА

ЩЛКОМ ТАЄМНО

Тільки у нашому журналі, тільки для наших читачів ми друкуємо спецповідомлення суперагента Кварка

СТЕЖИНА ПРИГОД

Шеф істерично сміявся. Його співробітники налякано перешіптувалися:"Що це з ним? Чи бува не..." — і крутили пальцем біля скроні. А шеф реготав тому, що у нього, досвідченого конспіратора, серед білого дня у суперсекретній конторі просто зі столу поцупили гаманця. (Пригадуєте, барвінчата, обкладинку "Барвінку" № 2 — гаманця на столі вже немає...) Грошей у ньому було небагато, а от ключі... Доведеться міняти замки.

"Знайду негідників, — лютував шеф, — і влаштую їм веселе життя: їх по десять разів викликатимуть на уроках, по телевізору дивитимуться лише "На добраніч, діти!" Де шукати злодіїв, він уже здогадувався. Йому доповіли, що упродовж години конторою розгулював хлопчик років дванадцяти у легенькому зеленому светрі й нових дорогих джинсах. Він заглядав до кімнат і чемно запитував, чи не заходила сюди його мама. А в кімнаті шефа у той час нікого не було. "Светрик легенький, а на вулиці дощ зі снігом. Тому ніхто детальніше й не поцікавився гостем. Треба терміново викликати Кварка", — вирішив шеф.

А Кваркові було не до сміху. Він запідозрив, що його секретну резиденцію у трансформаторній будці розсекречено. Про це свідчило витоптане на газоні коло — хтось вистежив суперагента. Потаємним ходом він пробрався до своєї резиденції. Прислухався. Аж раптом почув біля будки голоси і заусміхався... Як же він міг забути — за трансформаторною будкою має ж хтось наглядати! Тепер зрозуміло, звідки витоптане на газоні коло.

Не гаючись, Кварк вирішив зазирнути до зеленої папки й опрацювати ще одну інструкцію для країни Школярії.

Лише для оперативного використання!

Інструкція № 10 У/Х-22 ЧТ-КУ

Мій дім — моя фортеця. Та в багатьох багатоповерхівках (і не лише в них) з'явилися вороги. Особливо небезпечні підвали, горища, під'їзди, сходи. Такі місця полюбляють старші хлопці, а також наркомани, п'яниці, бомжі...

А вам іноді доводиться повертатися додому з гуртка, секції ввечері.

Тому перше золоте правило — вас має хтось зустрічати на зупинці транспорту, подвір'ї чи сільській вулиці. Якщо ви розминулися з татом, мамою або вони не змогли вийти вам назустріч, то, входячи на подвір'я, у під'їзд, голосно скажіть: "На добраніч, дядьку Іване (Степане, Петре), дякую, далі я сам піду, мене он батько чекає". Або гукайте знадвору батьків. І не треба думати, що у темряві на вас неодмінно чигає небезпека. Та про всяк випадок візьміть у кулачок ключі або інший гострий предмет — у разі нападу ударте ним нападника в обличчя, біжіть далі сходами і стукайте в усі двері. Нападник не швидко отямиться.

У жодному разі не відгукуйтесь, коли кличуть підійти ближче або питають, наприклад, чи маєш сірники, котра година. У таких випадках найкраще відповісти: "Запитайте у тата. Он він іде" або сказати щось подібне і чимдуж чкурнути додому.

Друге золоте правило: відчувши небезпеку, загрозу, кричіть: "Міліція! Рятуйте! Відпусти!" — навіть коли до вас ще не доторкнулися.

Інструкція №11 У/Х-23 ЧТ-КУ

Коли ти лишаєшся один удома, то маєш пам'ятати, що двері треба зачиняти не лише на замок, а й на засувку, ланцюжок. Не можна впускати до квартири незнайомця (хоч би що він говорив чи просив), а також ні електрика, ні сантехніка, ні міліціонера, навіть якщо вони показують якесь посвідчення. Це можуть бути переодягнені у форму зловмисники. По телефону відповідай лише знайомим людям. Почувши, що хтось намагається відчинити ваші двері, голосно крикни що-небудь, наче звертаєшся до когось із членів родини. Це може налякати грабіжників, і вони підуть геть. Якщо це їх не налякало, телефонуй до міліції, стукай сусідам у стінку, спробуй привернути увагу перехожих через вікно.

І ніколи не занепадай духом. Прояви витримку — це допоможе тобі захиститися.

"Так, так, — подумав Кварк, — це корисна інформація, але неповна. Чому, коли загублено ключі від квартири, треба міняти замок? Чому шеф надав особливого значення тому, як був одягнений хлопчик? Як треба поводитись у ліфті, щоб уникнути небезпеки? Що слід відповісти незнайомцю, який дзвонить у двері, каже, що сталася біда, і просить впустити його?"

Допоможіть, барвінчата, суперагентові Кварку знайти відповіді на ці запитання — доповніть своїми листами його інструкції для мешканців країни Школярії.

Художник О. МАМАЄВА

ЯК ЗДОЛАТИ СТРАХ

Ніде правди діти: кожен із нас трішки боягуз. Один боїться темряви, другий — собак, третій — хуліганів... Та ще більше ми боїмося, щоб хтось не дізнався про цю нашу слабкість. А чи може боягуз стати хоробрим? Виявляється, є безліч способів перехитрити страх. Для початку назвемо два. Ними користуються, наприклад, бійці "спецназів" в очікуванні небезпек. Ці способи також входять до програм дитячих "шкіл виживання".

Перший допомагає приборкати страх негайно. Якщо тобі стало страшно, стань твердо на ноги, випрям спину. Підніми високо голову. Праву руку поклади між грудьми і животом на місце, що називається "ложечкою", ліву — на серце. Вдихни швидко, але не дуже глибоко. Затримай повітря на 5—6 секунд і швидко видихни. Повтори вправу 3—5 разів. І подумки переконуй себе: "Я нічого не боюся!"

Другий спосіб допомагає позбутися страху надовго, можливо, на все життя. Ляж на спину на зручну постіль. Голова має бути трохи вище тіла. Вдихни якомога глибше. Затримай видих на кілька секунд, переводячи повітря з верхньої частини легенів до нижньої і навпаки (або з грудної порожнини до живота і навпаки). Відтак із силою видихни і через 2—3 секунди повтори. Цю вправу слід робити 15—20 хвилин щодня.

Повернувши собі хоробрість, не забувай, однак, про інструкції суперагента Кварка. Все це не раз знадобиться тобі на життєвій "стежині пригод".

"САНТЬЯГО БЕРНАБЕУ" — СТАДІОН УБОЛІВАЛЬНИКІВ

Не дивуйтеся, стадіономандрівники, такому заголовку. Вмощуйтесь у нашому м'ячольоті — мчимо до Іспанії. Справді, усі стадіони будують для того, щоб на них приходили глядачі і вболівали за спортсменів. Та мадридський стадіон "Сантьяго Бернабеу" ще й зведений на кошти вболівальників. Ось так тут люблять футбол і столичну команду "Реал". До речі, членами спортивного клубу "Реал" є король і королева Іспанії.

Стадіон-красень уміщує 74 871 глядача. Є тут і місця з підігрівом. Названо його на честь Сант-Яго Бернабеу — капітана команди, згодом — тренера, президента клубу "Реал".

А тепер на хвилинку зизирнімо до Музею спортивної слави на території стадіону. Ого скільки тут експонатів — аж 5 000! Це футбольні трофеї "Реала" та інші реліквії команди.

КОЛЕКЦІЯ ГОЛІВ

А чи не почати й нам, барвінчата, щось колекціонувати? Може, зберемо єдину в світі колекцію голів? Колись, як їх набереться багато, то й музей відкриємо. А почнемо з кращого голу 2001 року в італійській першості. Авжеж, його забив наш Андрій Шевченко в складі "Мілана" у ворота "Ювентуса". Отримавши м'яч у центрі поля, він обіграв трьох гравців і чудовим ударом спрямував м'яч у верхній кут воріт.

ЗВІДКИ ВІН ПРИКОТИВСЯ?

Хто винайшов м'яч? Звісно, людина. Сталося це дуже давно — тисячі років тому. Тож її імені ніхто не запам'ятав. А може, відразу кілька людей у різних краях злагодили м'яку кулю зі шкіри тварини чи з очерету для забави дітей. Адже м'яч — одна з найдавніших і найулюбленіших іграшок в усіх народів. У різних куточках нашої планети виникали свої ігри з м'ячем. Та про це — наступного разу.

ФАН-КЛУБ "Дванадцятий гравець"

Ви, барвінчата, знаєте, що вже розпочалися ігри другого кола чемпіонату України, матчі за участю українських команд кубка УЄФА, а наша збірна готується до вирішальних поєдинків за право виступати у фіналі чемпіонату світу 2006 року в Німеччині. Допоможіть нашим командам — вигадайте слоган-"кричалку", яка б "заводила" стадіони. Найвдалішу Федерація футболу України запропонує використати під час матчів. Найактивніші члени фан-клубу будуть запрошені на один із матчів нашої збірної, де вони зможуть поспілкуватися з гравцями.

А наш фан-клуб називатиметься "Дванадцятий гравець". Таку назву запропонувала Марина КАЗАННИК із Чернігівської області — вона отримає м'яч.

РЕПОРТАЖ ВЕДЕ...

Привіт! Цього разу репортаж з німецького міста Магдебург про неймовірно цікавий матч веду я, горобчик Гол. Такого ще ніхто не бачив: грають "товсті" проти "худих". Команда "товстунів" (11 гравців) важить 1,3 тонни. А серед їхніх суперників найважчий гравець важить 56, а найлегший — всього 39 кілограмів.

Ось і судді з'явилися на полі. Головний арбітр заввишки... 143 сантиметри, зате зріст його бокових помічників разом — 4 метри!

Гол! Ще один! Знову атака...

Гра була напруженою і закінчилася з рахунком 3:3.

САМ СОБІ ТРЕНЕР

ІГРИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ТЕХНІКИ ГРИ У ФУТБОЛ

ЧЕРЕЗ ГРАВЦЯ

Майданчик для гри розділено на три рівні поля. На кожному з них — по одному футболісту. Крайні гравці посилають один одному м'яч. Центральний гравець намагається упіймати його руками. Гравець отримує штрафне очко, якщо посланий ним м'яч не долітає до поля партнера або його вперймає центральний гравець. Через деякий час гравці міняються місцями. Переможе той, у кого найменше штрафних очок.

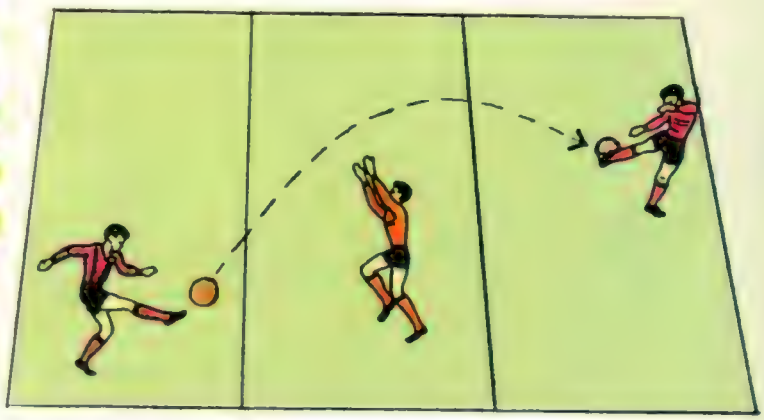

ПЕРЕВІР СЕБЕ

Контрольні нормативи і вимоги для юних футболістів (1 клас)

Хлопчики: біг на 30 м з високого старту — 8,0—7,0 сек.; стрибок у довжину з місця — 80—120 см; 4 зупинки підошвою м'яча, що котиться, — 1—4.

Дівчатка: біг на 30 м з високого старту — 8,2—7,2 сек.; стрибок у довжину з місця — 70—115 см; 4 зупинки підошвою м'яча, що котиться, — 1—3.

Відповідальний за випуск Анатолій ЯНГОЛЬ

Це твоя УКРАЇНА

Великі князі — Володимир і Ярослав*

Оксана ДАНИЛЕВСЬКА

Князь Володимир, син Святослава, сів на великокняжий стіл у 978 році і правив державою тридцять сім років. Як і його батько, Володимир замолоду ходив у воєнні походи, приєднав до Київської Русі нові землі, захищав її від набігів печенігів*.*

За Володимира почали карбувати перші давньоруські монети — златники і срібники. На них з одного боку було зображення самого князя, а з другого — його герба-тризуба і напис: "Володимир, а це його злато" або "Володимир, а це його серебро". Ось звідки походить теперішній Державний герб України.

Та найбільшої шани зажив Володимир церковними справами. У 988 році він запровадив на Русі християнство. Прилучення Київської держави до християнського світу сприяло розвиткові її культури. Нащадки назвали князя Володимира Великим, а православна церква пошановує його як святого.

Син Володимира Ярослав став великим київським князем у 1019 році і правив по 1054 рік. Він примножив славу і велич Київської держави. За його князювання розбудовувався Київ, виростали нові міста. Він зібрав усі руські закони в одну книгу — "Руську Правду", за якою жили і чинили суд наші предки.

Князь Ярослав дуже любив книги, багато читав, мав найбільшу на той час у Київській Русі бібліотеку. Він вважав знання великою силою. З сусідніми країнами прагнув жити в мирі, а не воювати. За добрі справи, великий розум його називали Мудрим.

ЗУСТРІЧ ЧЕРЕЗ РОКИ

Князь Володимир зі своїм військом повернувся з далекого походу. Був утомлений, та заснути не міг. Вийшов з хоромів і попрямував дорогою, що вела до хатинки самітника* Василія.

Не раз приходив до нього Володимир за щирим словом, мудрою порадою. Був цей чоловік розумніший за багатьох князевих радників. І щоразу, розмовляючи з самітником, згадував Володимир свого побратима Ставра — дужого і хороброго воїна. Як вирушав він в останній свій похід, сказав Володимиру: "Здобуду перемогу і славу тобі, брате княже". Переміг Ставр ворога, та з походу не повернувся. Довго тужив князь за побратимом...

Одного дня з'явився в Києві покалічений чоловік у довгій одежі, з хрестом на грудях. Княжі дружинники схопили чужинця-християнина і кинули в поруб*. Там і побачив його Володимир. Коли стрівся з ним поглядом, аж здригнувся. Було щось у цьому погляді до болю знайоме. Він наказав звільнити чоловіка, який назвався Василієм. Зго-

* Продовження. Початок у № 1, 2, 2005 р.

дом під час полювання зустрівся з ним у лісі вдруге. З того часу князь часто навідував його. Просив Василія стати його радником, жити у княжих палатах, але той відмовився.

...Князь розповів Василію про похід, а тоді спитав:

— Чому не йдеш до Києва? Тебе вже не переслідуватимуть за твою віру. Бо і я, великий київський князь, вже охрещений. А як тільки зійде сонце, хреститимуть і всіх киян.

— Я щасливий, княже. Казав тобі не раз: де безсила зброя, допоможе віра. Об'єднає віра в Ісуса Христа руські землі. А де єдність — там і сила. Поважатимуть Київ як величну столицю і свої, і чужі.

— Побудуємо по всій Руській землі храми, — мовив Володимир. — А ще — школи. Русичі, просвітлені Божим словом, прилучаться до мудрості книжної.

Коли сонце розсипало перші промені, Володимир був уже на Дніпрі. Звідусіль сходилися сюди кияни. Ті, хто не хотів зректися своєї язичницької віри, утекли від переслідування в ліси. Давніх язичницьких богів князь наказав скинути у річку.

Люди заходили у воду, а берегом ходили священики, читали молитви й осіняли киян золотими хрестами.

Неподалік у натовпі Володимир побачив знайому згорблену постать. То самітник Василій ішов до Дніпра з худенькими дітлахами-сиротами і показував їм, як треба хреститися.

Діти зайшли у річку, а Василій щиро молився на березі. Коли обряд хрещення закінчився, він широко перехрестився. "Який він сильний у вірі своїй, — подумав Володимир. — Як колись Ставр у ратній* доблесті". Василій, відчувши на собі погляд, озирнувся.

— Боже великий, та це ж він, Ставр! — вигукнув князь і кинувся обіймати свого побратима.

ЗЕРНА МУДРОСТІ

Весна того року видалася напрочуд теплою. Пишно цвіли дерева, і повітря було напоєне п'янкими пахощами.

"Добре, що оздоблювати церкву почнуть такої чудової пори", — подумав князь Ярослав, під"їжджаючи до новобудови.

Уважно оглянув її знадвору і зайшов усередину. На свіжих, щойно вкритих тиньком* стінах стрибали сонячні зайчики. Сьогодні майстри-маляри* мали розпочати малювати фрески*. Вони саме готувалися до роботи. Їм допомагав невисокий на зріст хлопчина.

— Ти, напевно, учень? — запитав, наблизившись до нього, князь.

— Так, — відповів той. — Я поки що допомагаю малярам, вчуся у них, а згодом і сам малюватиму.

— А чи знаєш, чому церкву цю названо іменем святої Софії?

— Не знаю... — зніяковів хлопчина і запитально подивився на незнайомця.

— "Софія" грецькою мовою означає "мудрість". Звелів князь Ярослав збудувати цей храм як символ мудрості. Бо саме мудрість допомогла йому зміцнити державу, розбити підступних печенігів у вирішальній битві, що відбулася на цьому місці. Хоче князь, щоб із цього храму у слові і книгах поширилася мудрість по всій Руській землі, щоб просвітилися русичі і примножили славу Київської держави.

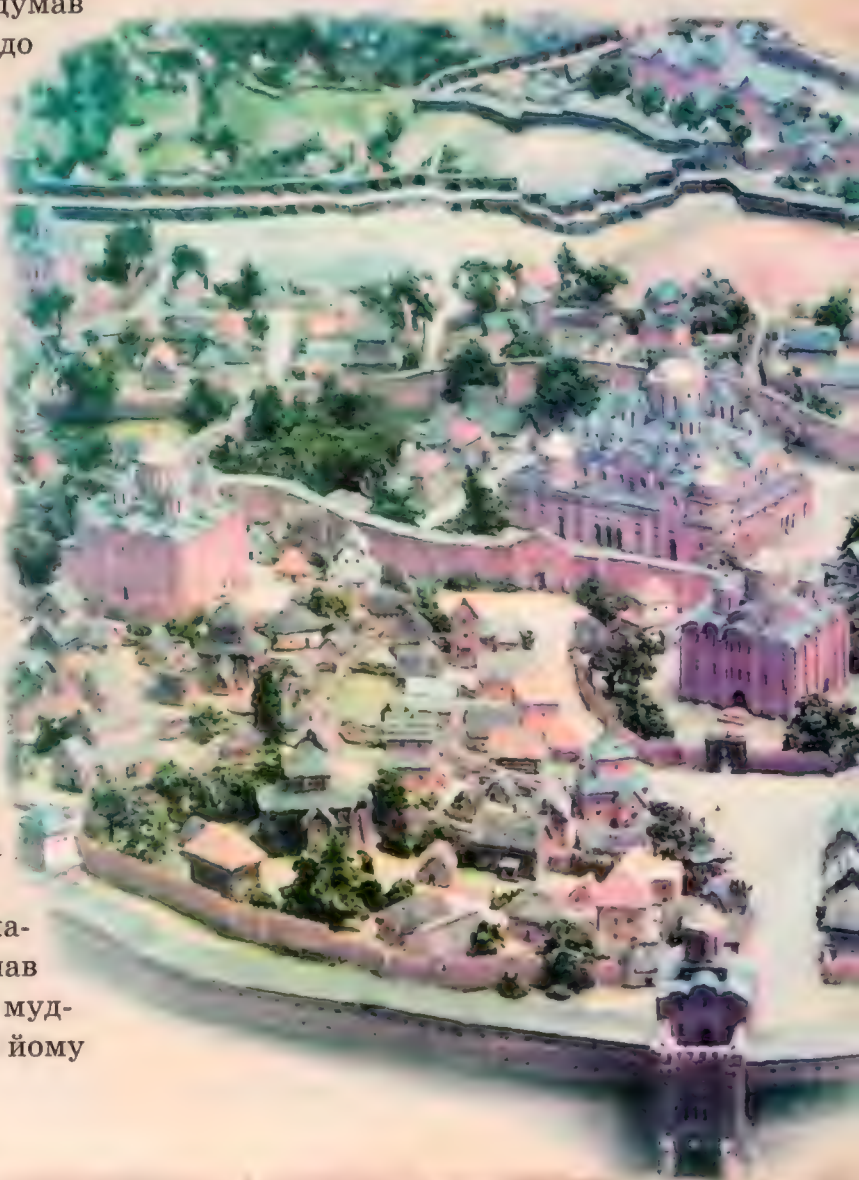

Хлопчик слухав, затамувавши подих, і не зводив із незнайомця очей. Він уже здогадався, що перед ним князь Ярослав.

Князь приязно всміхнувся йому й підійшов до малярів.

Ось уже на мокрому тиньку з'явилися перші малюнки. Ярослав зачудовано дивився, як працюють маляри. Замислився. Згадав своє дитинство на мальовничих берегах річки Либеді поблизу Києва... Ставши київським князем, він дбав, щоб була держава міцною, щоб розвивалися в ній освіта, мистецтво, ремесла. Раділо його серце: розростаються міста, споруджуються храми, а вироби руських умільців добре знані й цінуються в чужоземних країнах.

"Не в міцних мурах і безстрашних воїнах сила держави, — думав Ярослав, шукаючи поглядом малого учня. — Сила — у цьому хлопчині, який прагне вчитися. Тож бути Софії не лише величним храмом, а й осередком книжної науки".

Здійснився задум Ярослава. В Софії Київській була найбільша на Русі бібліотека, зібрана князем. Тут книги не лише зберігали, а й переписували і перекладали. Була і школа, в якій навчали охочих до науки дітей.

...Коли будеш у Софійському соборі, торкнись його стін. Вони пам'ятають руки твоїх далеких предків. Свідок нашої тисячолітньої історії Софія Київська — слава і гордість України — належить усьому людству. Її включено до списку найвизначніших пам'яток світової культури.

(Далі буде)

СЛОВНИЧОК НЕЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ, позначених у тексті зірочками

сів на великокняжий стіл — став київським князем і найголовнішим князем землі руської;
печеніги — кочові племена з причорноморських степів, що нападали на Київську Русь;
самітник — чернець (монах), віруюча людина, яка відмовилася від звичайного (мирського) життя і служить Богові;
поруб — яма, в яку кидали ув'язнених;
ратна — бойова;
тиньк — розчин, який наносили на стіни;
майстри-маляри — майстри-художники;
фрески — картини, намальовані спеціальними фарбами на вологому тиньку.

Художник Т. КОСТЕЦЬКА

НАРОДНА СКОРОМОВКА

Знайди сховану в ребусі скоромовку і навчись скоромовити її.

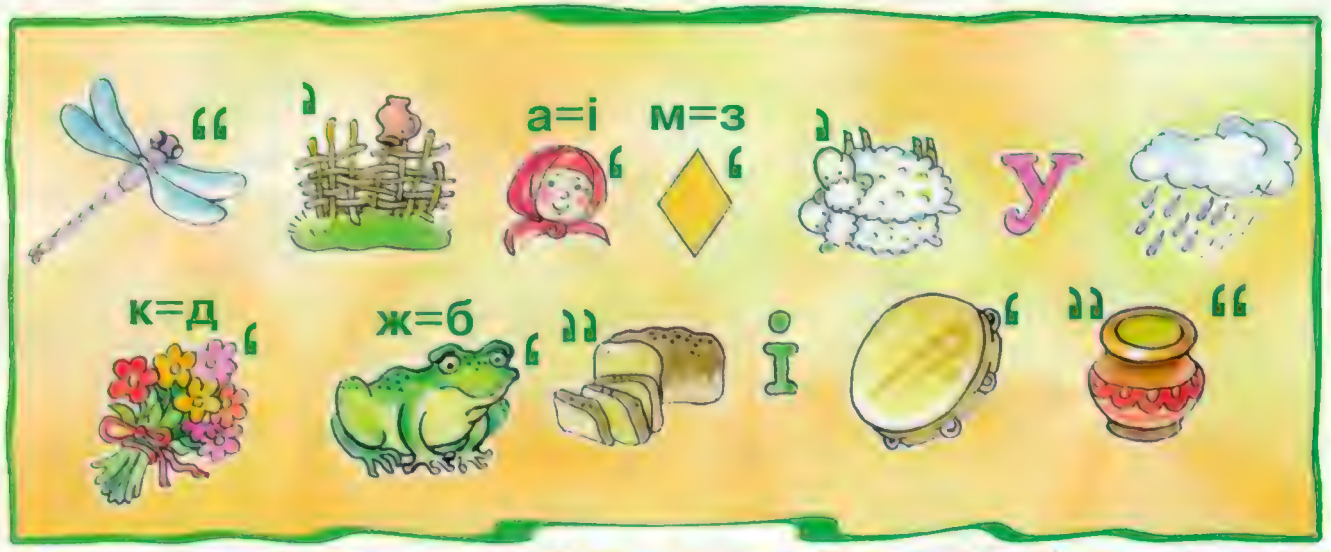

КРОСВОРД БРУНЬКА

Якщо за прикметниками знайдеш іменники і впишеш їх у клітинки, то у виділених клітинках прочитаєш, як ще називають бруньку.

1. Стара .... .
2. Цілюща .... .
3. Сизокрилий .... .
4. Веселий .... .
5. Абсолютна .... .
6. Баский .... .
7. Тіниста .... .

1	2	3	4	5	6	7

Читай речення. Якщо воно неправдиве — знайди і закресли відповідний квадрат (як у грі "Морський бій"). З незакреслених квадратів склади народну мудрість.

МУДРИЙ КВАДРАТ

	А	Б	В	Г
1	БУ	КА	ДЬ	ГО
2	ОТО	СПО	МИ	ДА
3	РЕМ	КУ	СВО	АБИ
4	ЄМУ	СЛО	РИ	ВУ

А1 Ведмеді люблять мед.
А2 Березень — зимовий місяць.
А3 Лист надсилають у конверті.
А4 "Барвінок" — журнал для школярів.
Б1 Коти не п'ють молока.
Б2 Жолуді ростуть на дубі.
Б3 Тигри — родичі жирафів.
Б4 Іриси розквітають навесні.
В1 Сніг випадає взимку.
В2 Папір виготовляють з гарбузів.
В3 Футбольний м'яч круглий.
В4 Пиріжки з бананами — українська національна страва.
Г1 15 + 14 - 13 - 14 = 2.
Г2 Ніхто не знає, коли прилетять інопланетяни.
Г3 Новорічну ялинку прикрашають морозивом.
Г4 У слові "ґоґель-моґель" три літери "г".

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, надруковані у № 2

Так — ні? Здоров'я — всьому голова. Капелюх, бриль — це... *Красаня.*

Прочитай приказку. Лютневі прикмети — метелиці та замети.

КУТОЧОК ЗАМОРОЧОК

Чарівник-мандрівник Гіпноз Забувайло часто забуває свої справжні пригоди, а натомість вигадує дуже схожі на правду небилиці. Спробуй розпізнати, яка з двох історій правдива.

Відпочиваючи навесні на березі Дніпра, Гіпноз почув, як нагорі серед дерев хтось неголосно бекає. Він підвів голову, сподіваючись побачити баранця, а натомість угледів невеличку сіро-жовту пташку, що спускалася на землю з розпущеним хвостом. Саме цим хвостом і "проспівав" бекас, коли потік повітря проходив крізь його хвостові пера.

А біля гирла Волги Забувайло уперше побачив пелікана. Птах своїм великим дзьобом ловив здобич: мух, метеликів, дрібних пташок. Разом із метеликом пелікан ледь не проковтнув чарівників капелюх.

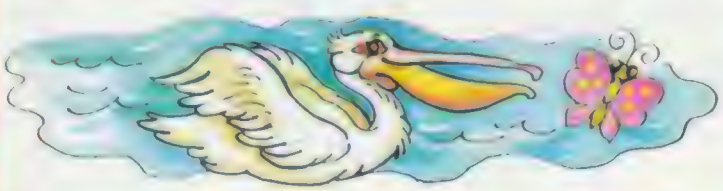

Серед тих, хто розпізнає 12 правдивих історій, розігруватимуться 12 призів, у тому числі й фотоапарат. Відповіді до редакції слід надсилати не щомісяця, а наприкінці конкурсу.

У куточку чергувала Віра МАЛІЙ

Серед розумників і розумниць, які надіслали правильні відповіді на завдання № 1, розіграно книгу — її отримає Мар'яна ГНОТ із Івано-Франківської області.

РОЗУМНИКИ Й РОЗУМНИЦІ!

Щомісяця серед тих, хто правильно відповідатиме на всі завдання з моєї торбинки, розігруватиметься приз.

ДЯДЕЧКО ЗАПИТАЛЬНИК

БАРВІНЧАТКО!

Відповіді на завдання і конкурси цього номера надсилай на окремих аркушах паперу (в одному конверті) і на кожному зазначай свої прізвище, ім'я, адресу. Так у тебе буде більше можливостей виграти один із призів.

Художник І. ПОМЕРАНЦЕВА

ПОМІРКУЙ

ЯКОГО КОЛЬОРУ СЛОВА?

Якого кольору слово "РАНОК"?

Слово "ранок" — кольору маминої усмішки.

Ігор ТАТАРЧУК, Черкаська обл.

Воно сонного кольору. Бо вранці хочеться спати всім: і великим, і малим.

Олег БОВКУН, Полтавська обл.

А переможцем конкурсу став і нагороджується книгою Віля ІВАСКЕВИЧ із Херсона:

Я не хочу йти до школи —
Все навколо завмирає.
І тому для мене ранок
Сірий колір обирає.
А коли настане літо —
Залетить тепло в віконце.
Ранок стане жовто-ніжним
І приємним, як і сонце.

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

СКАРБНИЧКА ПОРАД

Барвінчатко! Підкажи своєму вчителю, що в березневому номері журналу "Початкова школа" він знайде поради, як розвивати зв'язне мовлення у дітей, як на уроках образотворчого мистецтва вчити малювати людей і тварин. Зацікавить педагогів і цікаве мовознавство — тут і пізнавальні факти, і мовні ігри, які можна використати на уроках.

Березень дарує багато свят. Як їх відзначити у школі — радить третій номер "Початкової школи". Тут, зокрема, вміщено матеріали до дня народження Т. Г. Шевченка, Ліни Костенко, сценарій "Веснянки", у якому зібрано перлини народної творчості.

ЧИТАЙЛИКАМ: "НЕВ'ЯНУЧІ ПЛОДИ"

У видавництві "Початкова школа" вийшла книжка Марії Чумарної "Нев'янучі плоди". До неї увійшли казки, вірші, загадки, прислів'я, ігри про вміння господарювати. Книжка допоможе кожному із вас, друзі, стати талановитим і сумлінним учнем у школі, яка називається Життя.

Є МУЗЕЙ БАНАНІВ?

Такий музей є, і ми побуваємо в ньому. Та спочатку кілька несподіванок про банан. Це не фрукт, як вважають, а ягода. Дозріває вона не на дереві, кущі, а на багаторічній гігантській траві (висота гігантського банана на острові Нова Ґвінея часом сягає 15 метрів). Травичка міцненька, бо в одному суплідді може бути 300 плодів загальною вагою 60 кілограмів.

Що, усім класом зібралися до музею бананів? Гаразд, екскурсантам там завжди раді. Та чому вдягнулися так, наче зібралися до тропіків? Справді, банани ростуть саме там. Але музей, до якого вирушаємо, знаходиться в американському штаті Вашингтон. Його засновницю Ен Мітчелл Лавелл в дитинстві батьки називали Анною-бананою, бо вона приносила в дім значки, листівки, чашки з бананами. Коли їх назбиралося повен дім, вона відкрила музей. У ньому тільки літературних та історичних згадок про цю ягоду — 4 тисячі (від найдавніших часів до сьогодення). А діти на згадку про музей неодмінно купують футболку із зображенням банана.

Друже, а як дражнять тебе? Маринка-картинка? Тарас-баркас? Світланка-поттероманка? Галька-лялька? Катеринка-мандаринка? Андрійко-двійко? Вітка-квітка? Альберт-конверт? Лєрка-цукерка? Ой, здається, набирається вже на колекцію. То, може, відкриємо музей прізвиськ? Якщо згоден, розпитуй маму й тата, як їх дражнили в дитинстві, прислухайся до розмов однокласників (але не повторюй їхні прізвиська вголос), вигадуй дотепне прізвисько для себе (щоб нікого не ображати) і надсилай до редакції. На конверті зазнач: “Музей прізвиськ”. До речі, не забудь придумати прізвисько і нашому музею — дражнити так дражнити!

ТРЕНУЙ ПАМ’ЯТЬ!

Кому з друзів який одяг належить? Напиши цифри навпроти одягу: ***Петрик — 1***, ***Дмитрик — 2***, ***Сашко — 3***.

Правильна відповідь на стор. 11.

Якщо ти не помилився жодного разу, отримуєш 10 балів; 1—2 помилки — 8; 3—5 помилок — 5; 6 і більше —1 бал.

Грай у цю гру з друзями, рідними, аж поки набереш найбільше балів.

ЯСКИНЯ ПРИВИДІВ*

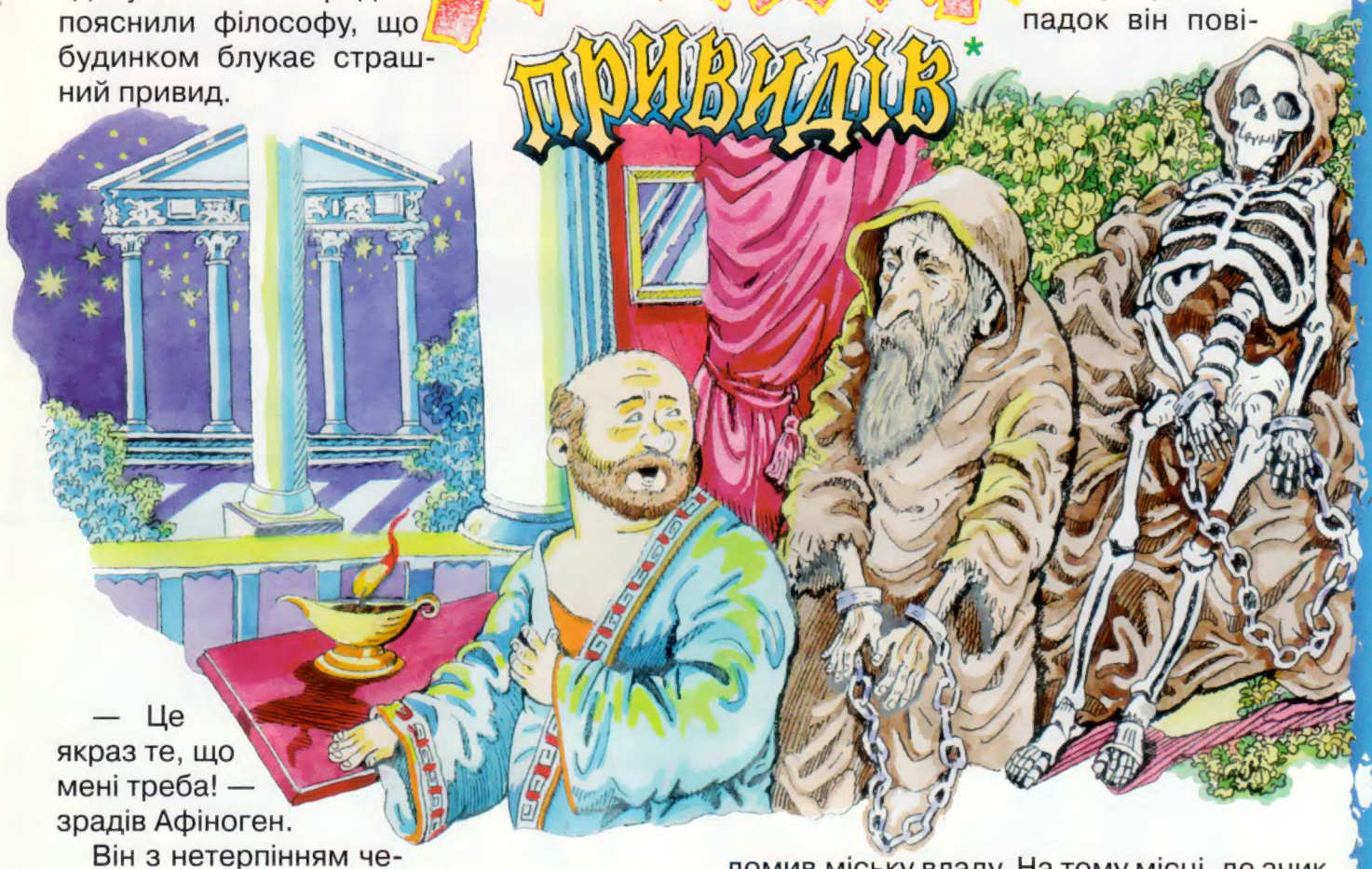

Привіт, відважні боягузи! Гадаю, після останньої екскурсії до "Яскині (печери) привидів" у вас вже назбиралося трохи сміливості. Тож гайда знову туди. І відразу — до портрета Афіногенового привида. Афіноген — філософ, який жив у Давній Греції. Його дуже цікавило, чи є на світі привиди. Якось у справі він приїхав до міста Афін і винайняв будинок за низьку ціну. Це здивувало його. Городяни пояснили філософу, що будинком блукає страшний привид.

— Це якраз те, що мені треба! — зрадів Афіноген.

Він з нетерпінням чекав ночі. Нарешті опівночі почувся брязкіт металу.

"Здалося", — заспокоїв себе філософ. Та брязкіт чувся ближче і ставав гучнішим. Раптом щось грюкнуло вже у нього за спиною.

Афіноген повернувся і побачив напівпрозорого старого чоловіка з довгою сивою бородою і скуйовдженим волоссям. Руки були закуті важкими іржавими кайданами.

— Це справжній привид! — вигукнув філософ. Йому здалося, що той дивиться на нього з надією.

— Ти не втечеш від мене? — спитав привид.

— Ні!

— Тоді йди за мною, — привид повернувся і рушив з кімнати.

Надворі він спинився під старим кипарисом, тупнув ногою і розтанув у повітрі.

Уранці Афіноген згадував нічну пригоду і думав, чи не наснилося це йому. Про всяк випадок він повідомив міську владу. На тому місці, де зник привид, знайшли людський кістяк, закований у кайдани. Його поховали на міському кладовищі. З того часу привид більше не з'являвся в будинку. Афіноген же переконався, що привиди існують і часом навіть потребують допомоги людей.

Ми зачиняємо "Яскиню привидів" стопривидзамком — він нікого з печери не випустить. А як припасемо трохи сміливості — знову повернемося сюди.

НАЙВІДВАЖНІШИЙ ІЗ БОЯГУЗІВ

Розповідь записала
Тетяна ВИШНІКІНА

Художник О. МАМАЄВА

* Продовження. Початок у № 2, 2005 р.

"БАРВІНОК" ЩИРО ВІТАЄ БЕРЕЗНЕВИХ ІМЕНИННИКІВ

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, БАРВІНЧАТА!

Христину БОГАЧЕНКО | Аліну БОДРОВУ | Артема ВАЩЕНКА | Іванну ВАЩУК | Олену ВИНОГРАДОВУ | Галину ВІЗНУ | Маргариту ВОЛОШИНСЬКУ

Вікторію ГРИБАНОВУ | Олександра ГРІШПОНА | Тетяну ДИМИД | Аллу ДОМАСКІНІ | Анжелу ДОМАСКІНІ | Єлизавету ДОНІК | Віталія ЗАБУР'ЯНОВА

Роксоляну КОРДУБУ | Ірину КАСЯНЧУК | Ярослава КОРЖА | Владислава КОТЕЛЮКА | Юлію КУЗЬ | Дарію ЛЕЩЕНКО | Анну ЛОБЄЄВУ

Дарину МАХМУТОВУ | Романа МЕЛЬНИКА | Ірину МИХАЙЛОВУ | Дениса МИХАЛЕВИЧА | Олексія МОРОЗА | Володимира МОРОЧИНСЬКОГО | Любу МУДРЯК

Олесю ПАВЛЕНКО | Ірину ПАВЛЮЧЕНКО | Богдана ПАЛІЯ | Карину ПАРПУЛАНСЬКУ | Юлію ПАЦКАН | Олександра ПЕРЕПЕЧАЯ | Анастасію ПОДЛЮК

Андріану РОМАНЮК | Андрія САВОНІКА | Аліну САЄНКО | Розу СЕРЕДУ | Романа СИДОРЕНКА | Наталію СИДОРЧУК | Андрія СИСЕНКА

Миколу ТИМОЩУКА | Катерину ТИШИНУ | Георгія ТКАЧУКА | Катерину ТОДОРЧУК | Тараса ТРИГУБА | Богдана ТЮТЮННИКА | Надію УСТИМЕНКО

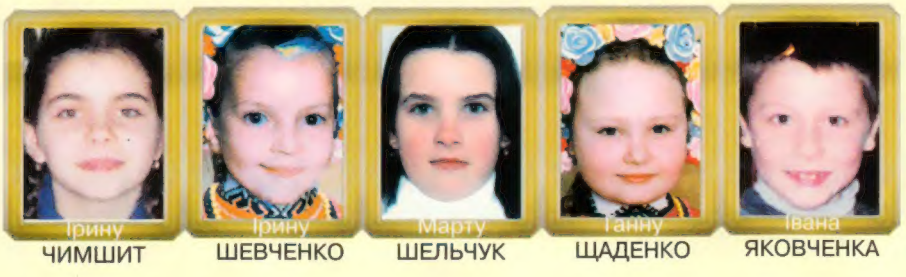

Ірину ЧИМШИТ | Ірину ШЕВЧЕНКО | Марту ШЕЛЬЧУК | Ганну ЩАДЕНКО | Івана ЯКОВЧЕНКА

Разом із "Барвінком" вас вітає вся Україна!

БЮРО ІМЕНИННИКІВ НАГАДУЄ

Травневі іменинники мають надіслати фото (з виразним зображенням обличчя, чітко написаними прізвищем, ім'ям та датою народження) разом із квитанцією на 12 або 11 місяців на 2005 рік (піврічні квитанції такого права не матимуть) до 10 квітня, червневі — до 10 травня. Якщо квитанція в редакції, вкажіть, на який конкурс її надіслано.